

## Bewaard in Gods hand

Een kind wordt geboren, een nieuw leven begint. Een bijzondere ervaring. Een wonder dat ons raakt. Een geschenk van God, dat ons leven verandert.

Wat wensen en hopen we voor ons kind? Wat willen we hem of haar meegeven op de weg? Welke ervaringen zal hij of zij liever niet moeten opdoen? Kunnen we hem of haar wel behoeden voor slechte ervaringen? Met de doop leggen mensen hun vreugde over het nieuwe leven, maar ook hun angsten en twijfels in de handen van God. Zij vertrouwen erop dat de liefde van God hun kind een leven lang zal begeleiden. Deze liefde is voor hen het belangrijkste dat zij hun kind op de levensweg mee kunnen geven. Ook jongeren of volwassenen vragen om de doop. Zij hebben dezelfde redenen: zij zoeken naar een passende invulling van hun dagelijks leven die bij hen past. Zij verlangen naar liefde en barmhartigheid, hoop en vertrouwen in de toekomst, vergeving, verzoening en troost. Deze zaken zijn in het dagelijkse leven niet rechtstreeks zichtbaar of beschikbaar. Wij kunnen ze ontvangen uit de handen van God. De doop kan niet voorkomen, dat we in ons leven met zorgen en ellende te maken krijgen. Echter, in de doop ontvangen we de belofte, dat wij gedragen worden door de liefde van God, wat er ook gebeurt. Deze belofte blijft het hele leven lang overeind.

## Doop is een aanbod

De doop wil aantonen, dat wij mensen niet overgeleverd zijn aan ons zelf. Wij horen bij God, iedereen, ieder persoonlijk: als een schepsel, gemaakt door God, uniek, echt een leven lang door Hem begeleidt. Wij worden aanvaard met onze sterke kanten en met onze zwakke plekken. Wij zijn opgenomen in de gemeenschap van zusters en broeders, in de familie van God, de wereldwijde kerken. Daar waar ernstige fouten zijn gemaakt is tevens vergeving te vinden bij God en wordt de kans geboden om opnieuw te beginnen. Al dat bedoelen wij met de Doop. Wij horen dit meeklinken in de doopformule: ‘...in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.’ In de naam ‘God, de Vader’ benoemen wij de kracht van zijn leven. Daarin ligt zijn vaderlijke en moederlijke meegaan, zijn nabijheid en zijn liefde besloten. In de naam ‘Jezus Christus, de Zoon’ worden wij uitgenodigd om een leven zoals hij te leiden. Jezus Christus geeft de dopeling de gave van zijn broederlijke liefde. Deze liefde reikte tot zijn dood aan het kruis. Hij laat ons deelhebben aan het licht van zijn opstanding. In de naam ‘Heilige Geest’ wordt de weg vrij tot een gemeenschappelijk leven en geloven met broeders en zusters in de christelijke gemeenschap, hier en nu en van alle tijden.

## Een nieuw leven begint

Tijdens de doop in de naam van de drie-enige God wordt drie keer water over het hoofd(je) van de dopeling geschonken. Water is een krachtig symbool voor leven. Water laat planten groeien. Het reinigt, frist op en lest de dorst. Ook dat klinkt mee in de doop. De doop maakt de dopeling sterk voor zijn of haar leven. Zij is een reinigende kracht. Door haar kan de dopeling met Gods hulp steeds weer een nieuw begin wagen, hoe oud hij of zij ook mag zijn.

---

<sup>1</sup> De Intersynodale Liturgische Commissie heeft voor de doop geen eigen tekst geschreven. De Theologische Commissie heeft 2010 een flyer over de doop uitgebracht. De tekst wordt hier in het handboek opgenomen. Het hoofdstuk over de voorbereiding en een aantal praktische opmerkingen zijn toegevoegd.

Met de doop begint het leven als volgeling van Jezus Christus. De doop bevestigt het lidmaatschap in een kerk. Doop is een sacrament, een teken voor het handelen van God, waarbij een zichtbaar teken, het water, wordt verbonden aan de belofte van Jezus Christus. Deze belofte kan in vertrouwen worden aangenomen. Teken, woord en geloof, deze drie dingen worden in de doop tot één.

#### VOORBEREIDING VAN OUDERS OF VOLWASSENE DOPELINGEN

De belijdeniscatechese, waarin de inhoud van het christelijk geloof en de beginselen van de traditie van de Broedergemeente met de belijdeniscatechisanten worden besproken, is een voorbereiding op de belijdenis.

De catechese vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de gemeente en daar in het bijzonder van de predikant. Hij of zij bepaalt ook de opbouw en de inhoud van de catechese. Daarvoor bekwame gemeenteleden kunnen onder leiding van de predikant aan de catechese meewerken.

De duur van de catechese verschilt van gemeente tot gemeente. In het verleden was het een traject van twee jaar. Nu is een cursus van een half jaar tot een jaar gebruikelijk.

Inhoud is niet alleen kennis van de Bijbel en het geloof, maar ook de vorming van het geloof.

De klassieke opbouw volgt de drie hoofddelen van een catechismus: de tien geboden, de geloofsbelijdenis en het Onze Vader, aangevuld met lessen over de sacramenten. Naast algemeen christelijke kennis is informatie over de Broedergemeente een belangrijk onderdeel van de cursus.

Er bestaat geen standaardcurriculum. De Centrale Raad EBGN heeft in 1997 een voorstel gedaan voor een cursus met tien onderwerpen. Daarnaast kan gebruik gemaakt worden van materiaal uit andere kerken of andere Uniteitsprovincies.

Tijdens de cursus moeten de deelnemers de gelegenheid hebben om het gemeenteleven te leren kennen en een plek in de gemeente te verwerven. Mentoraat door ervaren gemeenteleden, medewerking in kerkdiensten of stages in delen van het gemeentewerk, zijn mogelijkheden om de deelnemers thuis te laten raken.

De cursus werkt toe naar de viering van de belijdenis. Het is aan te bevelen om de cursus van de belijdeniscatechese af te sluiten met een moment van toetsing of presentatie. Dat kan op verschillende manieren plaatsvinden, bijvoorbeeld door een vragenavond of door de voorbereiding van een kerkdienst of door een ander project, uitgevoerd door de deelnemers aan de belijdeniscatechese. Doel is, dat gemeenteleden de gelegenheid krijgen om de deelnemers aan de belijdeniscatechese te leren kennen en te horen hoe deze in het geloof staan.

De deelnemer en de predikant beslissen samen over de aanmelding voor de belijdenis. Dit gebeurt in een persoonlijk gesprek. De Oudstenraad besluit over de toelating tot de belijdenis.

## DOPEN IN DE EVANGELISCHE BROEDERGEMEENTE

In de doopdienst van de EBG neemt de bijeengekomen gemeente het gezin van de dopeling en de dopeling zelf in haar midden op.

In het gesprek tussen voorganger en gemeente herinneren zij elkaar aan de grondslagen van de doop.

*Jezus kwam op hen toe en zei: 'Mij is alle macht gegeven in de hemel en op de aarde. Ga dus op weg en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de heilige Geest, en hun te leren dat ze zich moeten houden aan alles wat ik jullie opgedragen heb. En houd dit voor ogen: ik ben met jullie, alle dagen, tot aan de voltooiing van deze wereld.'* (Matteüs 28:16-20)

Naast de woorden uit het evangelie van Matteüs waren van begin af aan de woorden van de apostel Paulus van groot belang. Zij verbinden de doop op een bijzonderder manier met de mens Jezus Christus: met zijn aardse leven dat eindigde aan het kruis en met zijn nieuw leven dat met de opstanding begint.

*Weet u niet dat wij die gedoopt zijn in Christus Jezus, zijn gedoopt in zijn dood? We zijn door de doop in zijn dood met hem begraven om, zoals Christus door de macht van de Vader uit de dood is opgewekt, een nieuw leven te leiden. Als wij delen in zijn dood, zullen wij ook delen in zijn opstanding.* (Romeinen 6:3-5)

*Want ik ben gestorven door de wet en leef niet langer voor de wet, maar voor God. Met Christus ben ik gekruisigd: ikzelf leef niet meer, maar Christus leeft in mij. Mijn leven hier op aarde leef ik in het geloof in de Zoon van God, die mij heeft liefgehad en zich voor mij heeft prijsgegeven.* (Galaten 2:19-20)

De 'doop in de dood' wordt in de liturgische traditie van de EBG bijzonder benadrukt:

|           |                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Liturg:   | Hoe bent u gedoopt, die in Jezus Christus gedoopt bent?                                                                                                                                                                                                                                     |
| Allen:    | In zijn dood en in zijn leven.                                                                                                                                                                                                                                                              |
| Liturg:   | In Jezus dood en in zijn leven doop ik nu ook jou (N.N.).<br>In de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest.<br><br>Zo heb je nu door de doop deel aan zijn dood.<br>En zoals Christus door de macht van zijn Vader nieuw leven ontvangen heeft, heb je nu ook deel aan zijn leven. |
| Gemeente: | Jezus leeft en nu zal leven (EBGN 199:2)                                                                                                                                                                                                                                                    |
| Liturg:   | En nu leef! Want Christus leeft in je. Hij heeft je lief en heeft zijn leven voor je gegeven. Daarom leid je leven in het geloof in hem                                                                                                                                                     |

'Christus leeft in je' - dat houdt in, dat dood en leven van Christus elke dopeling ten goede komen en in hem of haar leven. Als een mens gedoopt is, is hij of zij met God verbonden, door Christus verlost en innerlijk vrij - in staat om barmhartig te zijn en liefde te geven. Barmhartigheid en liefde zijn belangrijke waarden in de Broedergemeente.

Een brandende doopkaars kan dit uitbeelden: zoals Christus het licht van de wereld is (Johannes 8:12), zullen ook de mensen die de doop hebben ontvangen de wereld verlichten.

## WAT VERDER NOG BIJ KOMT KIJKEN

- In de EBG wordt iedereen tot de doop toegelaten, mits hij of zij zelf of de ouders bereid zijn om het geloof in Jezus Christus te belijden. Ten minste één van de ouders dient (belijdend) lid van de EBG te zijn.
- Doopouders en doopkandidaten worden ter voorbereiding op de doop tot een of meerdere gesprekken met de gemeente uitgenodigd.
- De peten beloven om samen met de ouders voor een christelijke opvoeding te zorgen. Ze begeleiden de dopeling op zijn weg naar het eigen belijdenis. Wordt de dopeling al in de vroege kinderjaren gedoopt, vertellen de peten van de doop zodra de dopeling daarvoor oud genoeg is.
- De peten moeten volwaardige leden van een kerk zijn. Zijn zij geen lid van de dopende gemeente, dan moeten zij een lidmaatschapsbewijs van hun gemeente of hun kerk overhandigen.
- De doop is levenslang geldig en wordt niet herhaald. De meeste gevestigde kerken erkennen de doop van de EBG.
- Wie als kind gedoopt werd, zal het eigen „ja" tot het geloof bevestigen door zijn belijdenis af te leggen. Dit is mogelijk vanaf het moment dat de meerderjarigheid is bereikt.

Kinderen worden afhankelijk van hun leeftijd in een eigen korte catechese op de doop voorbereid. Dat gebeurt in de regel vanaf een leeftijd van ca 6 jaar. Kinderdoop wordt aangeboden tot en met een leeftijd van 15 jaar. Vanaf 16 jaar volgen de jongeren de belijdeniscatechese. De doop is dan tegelijkertijd hun belijdenis.

## PRAKTISCHE OPMERKINGEN

- De doop vindt in een openbare kerkdienst in het midden van de gemeente plaats. Uitzonderingen zijn noodgevallen, waarbij de doop in het kader van pastoraat plaatsvindt.
- De doop wordt voorafgegaan door de toespraak. Daarin kan de dooptekst centraal staan. Het is aan te bevelen, om de hele dienst in het teken van de doop te laten plaatsvinden.
- De doop is in het laatste deel van de dienst. Zo kunnen de kinderen nog deelnemen aan de kinderkerk of opgevangen worden, als zij te klein zijn om de hele dienst te volgen. De dopelingen worden tijdens een lied aan het begin van de doopliturgie naar binnen gebracht. Dat kan ook samen met de kinderen van de kinderkerk / zondagsschool zijn.
- Tijdens de doop draagt de liturg de witte talaar. Staat de hele dienst in het teken van de doop, dan kan de talaar ook al vanaf het begin van de kerkdienst gedragen worden. Anders wordt hij tijdens een lied voor de doopliturgie aangetrokken.
- Omdat het doopwater niet te koud mag zijn, kan een kan met water ook pas vlak voor de doopliturgie naar binnen gebracht worden. Kinderen kunnen hierin een rol vervullen.

- Omdat er vaak andere kinderen aanwezig zijn in een kerkdienst, is het gebruikelijk, om de kinderen in een grote kring rond de liturgistafel te laten staan, zodat zij de doop goed kunnen volgen.
- De Broedergemeente kent geen regels over wie het kind bij de doop vasthoudt. Vroeger was het gebruikelijk dat dit de vader of een van de peten deed, vooral als de moeder vlak na de bevalling nog zwak was. Omdat nu de doop pas na enkele weken of maanden na de geboorte plaatsvindt, vervalt die reden. Het is wel nodig, om van tevoren goed af te spreken, wie het kind boven de doopvond houdt.
- Ouders en Peten kunnen een actieve rol krijgen in de kerkdienst door bijvoorbeeld een schriftlezing of een gebed te doen.
- Als er een Paaskaars aanwezig is, wordt de doopkaars met het licht van de Paaskaars aangestoken.

|                                                                                                                                                                                   |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Auteur: Theologische Commissie / Liturgische commissie</p> <p>Jaar: 2010 / 2022</p> <p>© Evangelische Broedergemeente • Intersynodale Liturgische Commissie voor Nederland</p> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|